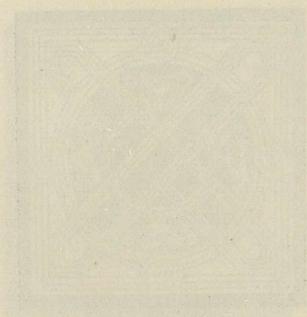

ENCYCLOPEDIA

ADDITIONAL

17

—ADDITIONAL

ENCYCLOPEDIA ADDITIONAL

ENCYCLOPAEDIA CROATICA

TOMUS I

A — AUTOMOBIL

SUMPTIBUS CONSORTII ENCYCLOPAEDIAE CROATICAE, ZAGREBIAE

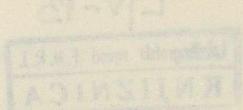
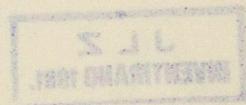
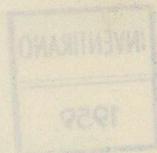
IN AEDIBUS »TYPOGRAPHIAE« S. A., ZAGREBIAE, MCMXLI

HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA

SVEZAK I

A — AUTOMOBIL

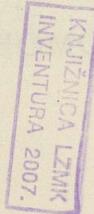
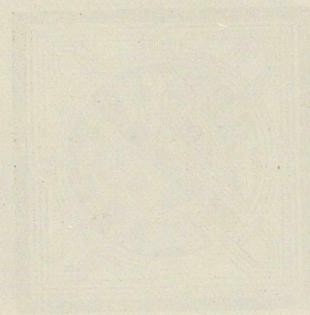

NAKLADA KONZORCIJA HRVATSKE ENCIKLOPEDIJE

TISAK - BAKROTISAK - OFFSET TIPOGRAFIJA D. D.

ZAGREB 1941

HRVATSKA ENGIJEVADA

I/10708

L/V-13

HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA

UREDNIČKO VIJEĆE

Dr. ALBERT BAZALA

MATE MALINAR

Dr. STJEPAN BOSANAC

Dr. MATE UJEVIĆ

Dr. STANKO HONDL

Dr. STJEPAN ZIMMERMANN

FILIP LUKAS

Dr. ANDRIJA ŽIVKOVIĆ

SAVJETNIK UREDNIŠTVA ZA UMJETNIČKE PRILOGE

IVAN MEŠTROVIĆ

GLAVNI UREDNIK

Dr. MATE UJEVIĆ

SREDIŠNJE UREDNIŠTVO

ZVONIMIR DOROGHY, PETAR GRGEC, IVO HORVAT, JOSIP JEDVAJ, Dr. FRANJO JELAŠIĆ, VINKO PROŠENIK, Dr. GUSTAV ŠAMŠALOVIĆ, PAVAO TIJAN, LJUBO WIESNER, NIKOLA ŽIĆ, BOŽIDAR MAGOVAC (indeks), JOSIP MILKOVIĆ (alfabetar), PETAR PRERADOVIĆ (ilustracije).

UREDNIŠTVO ZA UMJETNIČKE PRILOGE

JOZA KLJAKOVIĆ

CRTEŽI

UREDNIK: VILIM NIČE. VANJSKA OPREMA: VLADIMIR KIRIN. GLAVNI CRTAČ: JULIJE MEISSNER.

CRTAČI U I. SV.: VLADIMIR VIČIĆ (geografske karte), JOSIP STIPOŠEK, MELITA LOVRENČIĆ,
A. SERGEJEV, ĐURO ŽELJEZNAK, OMER MUJADŽIĆ

UREDNICI STRUKA

AERONAUTIKA, VOJSKA, MORNARICA: Armin Pavić,
Dr. Slavko Pavičić

ANGLOSASKA KNJIŽEVNOST: Dr. Josip Torbarina
ARHEOLOGIJA I KLASIČNE STARINE: Dr. Viktor
Hoffiller

ASTRONOMIJA, GEOFIZIKA I METEOROLOGIJA:
Dr. Stjepan Škreb

BIBLIOTEKARSTVO, KNJIGE I ČASOPISI: Dr. Mate
Tentor

BOTANIKA: Dr. Ivo Horvat
BUGARSKI KULTURNI ŽIVOT: Georgij Konstantinov,
Sofija

ETNOLOGIJA, ETNOGRAFIJA I ANTROPOLOGIJA:
Dr. Milovan Gavazzi

FARMAKOGNOZIJA: Dr. Antun Vrgoč
FILM, UPOREDNA LITERATURA I TEORIJA

KNJIŽEVNOSTI: Dr. Ljubomir Maraković
FILOZOFIJA: Dr. Albert Bazala, Dr. Stjepan Zimmermann

FIZIKA: Dr. Stanko Hondl
FRANCUSKA KNJIŽEVNOST: Jean Dayre

GEOGRAFIJA: Dr. Artur Gavazzi, Prof. Filip Lukas,
Prof. Stjepan Ratković, Dr. Milan Šenoa

GEOLOGIJA I PALEONTOLOGIJA: Dr. Josip Poljak,
Dr. Fran Šuklje

GOSPODARSTVO: Dr. Milan Ivšić
GRČKI KULTURNI ŽIVOT: Dr. Kostas Kerofilas, Atena

HRVATSKA KNJIŽEVNOST: Dr. Antun Barac, Dr. Franjo
Fancev

HRVATSKA POVIJEST: Dr. Stjepan Antoljak, Dr. Miho
Barada, Dr. Antun Dabinović

HRVATSKE MIGRACIJE: Stjepan Pavičić
HRVATSKI JEZIK I SLAVENSKI JEZICI: Dr. Stjepan
Ivšić

KAZALIŠTE: Dr. Nikola Andrić, Dr. Slavko Batušić
KEMIJA: Dr. Mladen Deželić, Dr. Stanko Miholić

KLASIČNI SVIJET: Dr. Franjo Jelašić
KULTURNI HISTORIJA I UMJETNI OBRT: Đuro
Szabo, Dr. Vladimir Tkaličić

LINGVISTIKA, ROMANISTIKA, RUMANISTIKA I
ALBANOLOGIJA: Dr. Petar Skok

LOV: Ing. Ivo Čeović
MADŽARSKI KULTURNI ŽIVOT: Rudolf Szántó,
Budimpešta
MATEMATIKA: Dr. Rudolf Cesarec
MEDICINA: Dr. Drago Perović, Dr. Ante Šcerer,
Dr. Andrija Štampar
MINERALOGIJA: Dr. Fran Tučan
MUZIKA: Dr. Božidar Širola, Zlatko Špoljar
NARODNA UMJETNOST: Ljubo Babić
NJEMAČKA KNJIŽEVNOST: Dr. Gustav Šamšalović
NUMIZMATIKA: Ivan Rendeo
OPĆA POVIJEST: Dr. Ljudmil Hauptmann (srednji vijek),
Dr. Grga Novak (stari i novi vijek)
PEDAGOGIJA I ŠKOLSTVO: Dr. Sigismund Čajkovac
PLANINARSTVO I SPORT: Dr. Fran Kušan
POLJOPRIVREDA: Dr. Mihovil Gračanin
POLJSKA KNJIŽEVNOST: Dr. Julije Benešić
POMOĆNE HISTORIJSKE NAUKE I NOVIJA
DIPLOMATSKA HISTORIJA: Dr. Josip Nagy
POMORSTVO: Dr. Aleksandar Primožič
POVIJEST UMJETNOSTI: Dr. Artur Schneider
PRAVO: Dr. Juraj Andrassy
RUSKA KNJIŽEVNOST: Dr. Josip Badalić
SLOVAČKI KULTURNI ŽIVOT: Konstantin Čulen,
Bratislava
SLOVENSKI ŽIVOT, KULTURA, POVIJEST,
UMJETNOST i t. d.: Dr. Joža Glonar, Dr. I. Slokar
SOCIOLOGIJA I STATISTIKA: Urednički odbor
SRPSKI ŽIVOT, KULTURA, POVIJEST, UMJETNOST
i t. d.: Dr. Milan Budimir
SUMARSTVO: Dr. Andrija Petračić
TALIJANSKA KNJIŽEVNOST: Dr. Mirko Deanović
TEHNIKA: Ing. Đuro Stipetić
TEOLOGIJA: Dr. Stjepan Bakšić, Dr. Vilim Keilbach,
Dr. Andrija Živković
TURSKA I ARAPSKA CIVILIZACIJA, NAŠI
MUSLIMANI: Hamdija Kreševljaković
VETERINARSTVO: Dr. Lovro Bosnić
ZADRUGARSTVO I AGRARNA POLITIKA: Dr. Pavao
Kvakan
ZOOLOGIJA: Dr. Krunoslav Babić.

POMOĆNI UREDNICI STRUKA

ČEŠKA KNJIŽEVNOST: Ljudevit Jonke

DOMINIKANSKI RED: Dr. Hijacint Bošković O. P.

FRANJEVAČKI RED: O. Stanko dr. Petrov

HERALDIKA: Bartol Zmajić i Antun Duišin

ISELJENIŠTVO: Miroslav Bartulica

ISUSOVAČKI RED: Dr. Miroslav Vanino D. I.

KUĆANSTVO: Štefanija Bernas

TISKARSTVO: Stjepan Heimbach i Jakob Keimel

PREDGOVOR

PREFACE

1. U vrlo teškim i tmurnim vremenima izlazi Hrvatska Enciklopedija pred hrvatsku javnost, ali baš činjenica, da izlazi u sadašnje vrijeme, potvrđuje našu moralnu i intelektualnu otpornost i stvaralačku snagu. Poteškoće, s kojima se morala boriti H. E., bile su vrlo velike; naporima naših urednika i suradnika, kao i pažnji hrvatske javnosti, imamo zahvaliti, da dobivamo djelo, koje će pružiti zaokruženu sliku života i svijeta, te na taj način pridonijeti jačanju hrvatske kulture i razvijanju narodnih intelektualnih, estetskih i etičkih sposobnosti.

Znanje doduše nije jedino mjerilo kulture, ali ono je ponajjače sredstvo za razvijanje i oblikovanje kulturnih nastojanja prema određenom cilju. Bez poznavanja činjenica, koje uvjetuju i određuju život pojedinca i skupina, nema harmonične kulture. Duh stvara vječne vrednote, a bez znanja on ostaje neplodan. Duhovna dobra, a ne fizička snaga, daju narodima posebno mjesto; po duhovnim vrednotama narodi se razlikuju i spajaju, a oni, koji ne mogu kulturnom stvaranju dati svoj lik, ostaju duhovni robovi.

Najplemenitija ambicija, koja nas je navela na ovaj veliki i teški posao, bila je s jedne strane u tome, da preko Hrvatske Enciklopedije omogućimo našim ljudima proširivanje i zaokruživanje znanja iz svih područja nauke i umjetnosti, a s druge strane, da se i na području leksikografske (enciklopedijske) književnosti oslobodimo stranih priručnika, koji iz mnogo razloga ne odgovaraju našim potrebama.

Premda smo u Hrvatskoj Enciklopediji dali prostora svim naučnim disciplinama u opsegu, koji će zadovoljiti ne samo obrazovanog čitatelja nego i stručnjaka, ipak smo posebnu pažnju poklonili pitanjima, koja se tiču Hrvata; opširnije od drugih obrađeni su i narodi, koji su nam blizu ili geografski, ili po rasnoj srodnosti, ili po utjecaju u našem kulturnom razvitku. Želeći dati sliku duhovnoga razvoja Hrvata, mislili smo i na pojedince, koji su po svojoj aktivnosti i svojim intelektualnim ili umjetničkim tvornim snagama dali svoj izrazit prinos našoj kulturi, i na narod kao cjelinu; ako nam uspije preko pojedinačnih nastojanja i djela dati sintetički pogled na narod kao na duhovnu cjelinu, bit će zadovoljena naša najveća želja, jer će se na taj način pokazati, koliko smo dali vrednota sebi i čovječanstvu i kako smo kroz stoljeća sačuvati svoju bit, svoje vlastite kulturne elemente. Pronaći i prikazati te elemente znači upoznati sebe i postaviti solidan temelj našem kulturnom stvaranju. Uvjereni smo, da će iz šarene i teške slike naših stradanja, uspona i padanja izaći svijetla slika i konstruktivni lik hrvatskog čovjeka, vrlo osjetljiva za etos, ljepotu i duhovno stvaranje.

Nepristrani duhovni napor svih naših priznatih stručnjaka, da pronađu bitne elemente hrvatskog duha, okupit će hrvatske intelektualce bez razlike pogleda i naziranja u jednom zajedničkom plemenitom poslu; a bogata slika elementarnog stvaranja našeg sela, o čemu će Hrvatska Enciklopedija donijeti obilne podatke, dokumentirane riječju i slikom, dovest će do spoznaje, da je naše selo kulturno aktivno, te da su na selu stvarani etički i estetski elementi hrvatske narodne kulture. Na taj način Hrvatska Enciklopedija će doprinijeti svoj udio jačanju duhovne harmonije hrvatskoga naroda i upućivanju kulturnog rada na prave temelje, na iskonski narodni duh, te će postati ne samo zbirka znanja o životu i svijetu, nego i sredstvo za jačanje naše kulture i hrvatske narodne svijesti.

2. Pripremni su poslovi za enciklopedijsko djelo vrlo teški i složeni, pogotovu kod nas, jer nismo imali potrebnih predradnja. Trebalo je prije svega odrediti pojmove (natuknice) i opseg struka. Središnje uredništvo je nakon dugih predradnja i savjetovanja utvrdilo omjer struka i svakoj odredilo, u kome postotku ima biti zastupana u Hrvatskoj Enciklopediji. Isto tako središnje uredništvo je odredilo, koji pojmovi iz pojedinih struka imaju ući u Hrvatsku Enciklopediju i u kome opsegu, ostavljajući urednicima grupu mogućnost, da popune alfabetar i da oni ili suradnici u slučaju potrebe prošire ili skrate predviđeni prostor. Taj postupak središnjega uredništva možda je gdjegdje na štetu jedinstvenosti, što se posebno ističe kod biografija. Međutim, u radu smo opazili, da je uopće nemoguće odrediti »pravedan« prostor za osobe; veličina prostora nije i ne može biti iz mnogih razloga u omjeru sa značenjem i vrijednošću osobe, koja je prikazana. Kod mnogih velikih ljudi biografski, bibliografski i drugi podaci vrlo su skromni ili zato, jer im je život tekao bez velikih promjena, ili su opet stvorili malo djela. S druge strane i pisci biografija nisu jednakih pogleda: jedni drže, da su mnoge sitnice važne, drugi propuštaju i krupne stvari bez spomena. Središnje uredništvo nije bez velike muke vraćalo suradnicima članke na preradbu, i to uglavnom iz načelnih razloga. Željeli smo, da naši ljudi pišu o ljudima i pojавama onoliko, koliko po svom najboljem uvjerenju drže, da je potrebno kazati. Ni u jednom slučaju nije bilo »skraćivanja« iz motiva, koji ne bi bili stvarni, objektivni i naučni.

3. Općenito uvezši Hrvatska Enciklopedija je bogato ilustrirana. Posebno je obilan bakrotisak, ali da nisu nastupile nesavladive poteškoće u nabavljanju slika, Hrvatska Enciklopedija bi bila ilustrirana još bogatije. Čim nastupe povoljnija vremena, nastojat ćemo, da se u tom pogledu učini sve, što je moguće. Uvidajući osobitu korist slika i crteža za objašnjavanja i shvaćanje pojmove, o kojima se piše u tekstu, uredništvo je nastojalo što više članaka ilustrirati. Gdje je u tekstu bilo apsolutno potrebno tumačenje na kakvoj slici, došla je slika ili crtež. Na ovakve slike upozorava se čitač u samom tekstu. Ali i pored takvih slika ima vrlo mnogo slika, koje ne stoje u neposrednoj vezi s kakvim određenim mjestom u tekstu, nego su tu slike donesene zato, da i one same po sebi govore o istom predmetu, o kojem govori i članak, uz koji su donesene. To navlastito vrijedi za slike uz članke iz zemljopisa, povijesti i umjetnosti i za priloge u bakrotisku.

Prvotno smo mislili u svakom svesku donositi i geografske karte u bojama, ali nas je rat omeo; da stampamo karte u bojama, možda bi zastarjele, prije nego bi se pojavile. Zato smo odlučili na kraju djela donijeti geografski atlas u posebnoj knjizi.

4. Kako smo željeli, da svi važniji pojmovi budu opširnije obrađeni, izostavili smo manje i neznačajne pojmove, koji ne trebaju posebne

obradbe. Ako su takvi pojmovi obrađeni u sklopu s drugim pojmovima, čitaoci će to doznati iz našeg Indeksa, koji će biti štampam u posebnoj knjizi. Osim toga Indeks će prikazivati sve veze pojmove, koji imaju svoj poseban članak. Napokon, u Indeksu će biti označeno, na kojoj se geografskoj karti nalazi pojedino mjesto. Zato će djelo biti potpuno tek s Indeksom.

Na taj način potpuna praktičnost Hrvatske Enciklopedije doći će do punog izraza nakon štampanja cijelog djela i Indeksa, ali i prije svršetka cijelog djela čitaoci će moći da dođu do potrebnog proširivanja i upoznavanja veza, ako se posluže s našim uputnicama (v. i →), koje ih upućuju, da o nekom pitanju mogu dobiti potanja obavještenja kod pojmove, na koje se odnose naše uputnice. Osim u nekolikim slučajevima, uputnice se uvijek odnose na članak u samoj Hrvatskoj Enciklopediji, u rijetkim slučajevima riječi, na koje se upućuje, nalaze se u tom obliku spomenute samo u Indeksu, i s pomoću Indeksa može se doći do natuknica, na koje se uputnica odnosi. Znak → znači, da se upućivanje odnosi na riječ, koja se nalazi iza toga znaka, v. znači, da se upućivanje odnosi na riječ, koja se nalazi ispred v.

U tekstu se često riječ, o kojoj je govor, piše samo početnim slovom. Na pr. u članku *Albuminurijs* u samom tekstu a. znači Albuminurija ili koji drugi padež te riječi. Padež se može iz konteksta odrediti; gdje je mogla nastati sumnja, riječ je štampana u cijelosti. U želji da izbjegavamo preveliko upućivanje u samom djelu, ponudjamo izostavili iz teksta pojmove, koje će vjerojatno potražiti mnogi čitalac sam; ako ih nema u tekstu, naći će ih u Indeksu, u kom će vidjeti, pod kojom riječju je obrađen pojам, koji ga zanima. Tako, na pr., u I. sv. nema samostalne natuknice *Aeroplans*. Čitalac bi mogao pomisliti, da aeroplan ne će biti obrađen. Međutim, kad otvori Indeks, vidjet će, da je aeroplan obrađen pod natuknicom *zrakoplov* i *zrakoplovstvo*.

5. Što se tiče jezika i pravopisa u Hrvatskoj Enciklopediji, primijetit ćemo, da smo nastojali jezik što više ujednačiti. To nam nije uvijek uspjelo. Prije svega, gdje u životu govoru ili gramatički postoje dublete ili s obzirom na rječnik ili s obzirom na pravopis, mi smo propuštali i jedan i drugi način pisanja. Konačni oblik može utvrditi i provesti samo suvremenii rječnik književnog jezika. To naročito vrijedi za pisanje stranih imena. Strana smo imena uglavnom, izuzevši klasični svijet, pisali onako, kako se pišu u narodu, u kome su nastala (Pietro, Pierre, Peter), ali i tu ima izuzetaka, i to uglavnom kod vladara. Tako francusko ime Louis, kad se odnosi na francuske kraljeve, pišemo Luj, ali Louis Pasteur; Petar Veliki, ali Pjotr Čajkovski. U mnogim pojmovima mi nemamo ustaljene grafije; poteškoće su napose velike s pojmovima Istoka. Snašli smo se, kako smo znali, ali smo krvavo osjetili potrebu suvremenog hrvatskog rječnika, u kome bi, pored domaćih, narodnih

riječi, bili i znanstveni nazivi iz različitih struka. U pisanju stranih imena držali smo se Broz-Boranićeva pravopisa, ali smo od njega katkada odstupali, i to onda, kad nam se činilo, da bi pisanje kosih padeža po tom pravopisu stavilo u sumnju čitaoca, kako glasi nominativ te riječi. U tom slučaju smo iza nominativa stavili criticu, a iza toga hrvatski nastavak.

Isto tako smo, prividno, odstupili od Broz-Boranićeva pravopisa u naučnoj transkripciji grčkih riječi. U toj transkripciji nismo željeli dati kroatizirani oblik nekog grčkog ili greciziranog naziva, nego smo željeli latiničnim znakovima dati što vjerniju sliku riječi, kako se u grčkom piše. Tako, na pr. kod riječi *έντελέχεια* nismo transkribirali entelecheia ni enteleheja nego entelecheia, jer takva se grafija čini bližom originalu i tako se transkribira u naučnom svijetu kod većine naroda.

6. Imali smo dosta muke s bibliografijom i »literaturom«, osobito s našom. Na žalost mi prave bibliografije i nemamo, a kod pisaca u Enciklopediji izostaviti bibliografske podatke, znači izostaviti ponajvredniji dio. Da nekako izbjegnemo toj opasnosti, mi smo sami za se počeli sastavljati hrvatsku bibliografiju, osobito bibliografiju prijevoda. Jedan dio naših napora nalazi se već u I. svesku; u idućim bit će još više.

7. Po želji središnjeg uredništva Hrvatska Enciklopedija je imala prikazati sve naučne discipline tako, da srednje obrazovani čitač može s uspjehom i s korišću čitati i razumjeti članke iz svih naučnih disciplina. Suradnici su doista u velikoj većini tako i prikazali svoje discipline. Ima izuzetaka; neki su nastali radi naravi samog predmeta, a negdje možda ni autori nisu pred očima imali široku javnost, nego samo uski krug stručnjaka. Središnje je uredništvo zamolilo suradnike, da popularnije prerade svoje članke, kad su ti članci od općeg interesa. U ostalim slučajevima ostavilo je suradnicima, da pišu, kako žele i kako misle, da mogu na najzgodniji način prikazati svoju struku. Kako je međutim vrlo teško kod pojedinih naučnih disciplina kazati neku misao jednostavno i s hrvatskim izrazima, pokazuje i slučaj u našem članku *Acanthosis Nigricans*, gdje je središnje uredništvo, u želji, da članak učini razumljivim široj javnosti, zamjenilo piščev izraz »neuronutritivni poremećaj« u »poremećaj u ishrani živčevlja«, što je svakako razumljivije, ali nije naučno u tančine precizno, jer neuronutritivni poremećaj znači, da je živac proizveo promjene u koži, a ne da je nastao poremećaj u ishrani živčevlja.

8. Da izbor pojmove (natuknica) uvrštenih u Hrvatsku Enciklopediju neće svakoga zadovoljiti, o tom nema sumnje, ali isto tako nema sumnje, da se uopće ne može sastaviti izbor, koji bi svakoga zadovoljio. Predugo bi bilo, kad bismo izložili kojih smo se principa držali kod odabiranja pojmove. Smatramo potrebnim

istaknuti samo neke činjenice u vezi s izborom natuknica. Mi nismo kod odabiranja natuknica slijedili nijedan predložak, iako smo držali pred očima gotovo sva najvažnija leksikografska i enciklopedijska evropska djela. Nadalje, kod određivanja osnovnog karaktera našeg djela nismo u cijelosti prihvatali ni ideju potpune koncentracije gradiva (strogo proveden enciklopedijski karakter), isto tako nismo pošli protivnim, leksikonskim putem. Tako je naše djelo po broju natuknica i po opsegu radova prijelaz između leksikona i enciklopedije. Glavni, osnovni pojmovi su obrađeni enciklopedijski, ali zato ima dosta gradiva, koje možda i ne bi išlo u enciklopediju, nego u leksikon. Držimo, da ovakav smjer odgovara najbolje našim potrebama.

9. Mi, koji radimo na Hrvatskoj Enciklopediji, najbolje znamo njezine mane, i jamačno neće imati oštrijih sudaca od nas, a bit ćemo zahvalni svima, koji nas upozore na pogreške, da možemo iduće sveske što bolje dotjerati.

Posebno su poglavje svakog leksikona i enciklopedije stvarne ili tiskarske pogreške u godinama i imenima. Imaj ih u svim djelima ove vrste, pa i u Hrvatskoj Enciklopediji.

Na kraju Hrvatske Enciklopedije donijet ćemo Dodatak, u kome će biti obrađeni pojmovi, koji nisu prije spomenuti, i ispravci pogrešnih datuma i imena. Međutim već sada molimo čitače, da olovkom poprave neke krupnije pogreške. (Prva brojka označuje stranicu, druga stupac, treća redak, g. znači gore, d. dolje). 2. II. 19. d. mjesto 1876 stavi 1867; 6. II. 2. g. 14. V. 1905 zamijeni s 14. I. 1905; 9. II. 1. d. mjesto 1070 stavi 1079; 24. I. 28. d. zamijeni g. 1163 s 1263; 37. I. 26. g. ima glasiti: pomorskoga znanja naklonost japanskoga šoguna; 41. Adhezivni zamijeni u Adhezion; 46. II. 38. g. J. A. zamijeni sa I. A.; 86. II. 18. g. mjesto 250 stavi 520; 118. II. 25. g. mjesto 1609 stavi 1603; 166. II. 21. d. mjesto Dalila stavi Dalida; 174. II. 7. g. mjesto 1663 stavi 1630; 188. I. 11. g. mjesto 1617 stavi 1611; 193. I. 1. g. mjesto Senthofen stavi Sonthofen; 213. I. 2. d. mjesto stojščega stavi stojščego; 220. II. 21. g. mjesto 22 stavi 28; 261. II. 27. g. mjesto onty stavi only; 261. II. 37. g. mjesto Sussey stavi Surrey; na tom istom stupcu, 4 retka niže, riječi Physiologica dodaj l; 267. I. 27. d. zamijeni X s III; 269. II. 17. g. zamijeni X s XI; 270. I. 26. g. VII zamijeni sa VI; 312. II. 13. g. mjesto 3. IV. stavi 4. IV; 352. I. 1. g. mjesto km stavi m; 432. I. 27. d. mjesto 1883 stavi 1833; 454. I. 13. d. mjesto Lödgö stavi Lögdö; 459. II. 15. g. mjesto 1499 stavi 1494; 480. II. 39. g. mjesto Anticcori... Agrica stavi Antiori... Africa.

10. U cijelom poslovanju strogo se pazi, da djelo ne dobije bilo s koje strane partikularistički karakter. Središnje je uredništvo željelo, da budu kao urednici i suradnici zastupani svi naši stručnjaci i ljudi od pera. Možemo bez ustručavanja kazati, da nikada u hrvatskoj kulturnoj povijesti nije bilo slučajeva ovako široke i širokogrudne organizacije posla. Doduše, ima tu i tamo po koji hrvatski stručnjak, koji ne surađuje u I. svesku, ali to ne znači, da ne će surađivati u ostalim svescima.

Suradnici su potpisani ispod svojih članaka šifrom. Na koga se odnosi pojedina šifra ispod članaka, čitač može vidjeti na početku svake knjige u popisu suradnika po inicijalima. Nepotpisane članke ili članke sa šifrom U. napisalo je središnje uredništvo.

M. Ujević

POPIS SURADNIKA U I. SV. PO INICIJALIMA

A. A.	Alfred Albini ing., sveuč. docent, Zagreb.	D. Ž.	Dušan Žanko, profesor, Zagreb.
A. B.	Albert Botteri dr., sveuč. prof., Zagreb.	Dr. P.-ć.	Drago Perović dr., sveuč. prof., Zagreb.
A. B-a.	Albert Bazala dr., sveuč. prof. i predsjednik Hrv. Akad., Zagreb.	D. B.	Duro Besch, Zagreb.
A. B-c.	Antun Barac dr., sveuč. prof., Zagreb.	D. G.	Duro Gračanin dr., sveuč. prof., Zagreb.
A. B-ć.	Aleksandar Blašković dr., sveuč. prof., Zagreb.	D. K.	Duro Kurepa dr., sveuč. docent, Zagreb.
A. B. G.	Artur Benko Bojnički Grado, urednik Indeksa i okruž. načelnik u m., Zagreb.	D. S.	Duro Stipetić ing., sveuč. prof., Zagreb.
A. C.	Ante Crnica O. dr., prof. bogoslovije, Makarska.	E. B.	Ernest Bauer dr., publicist, Zagreb.
A. D.	Antun Dabinović dr., sveuč. prof., Zagreb.	E. C.	Eqrem Ćabej dr., gimn. direktor, Tirana.
A. D-n.	Ante Duišin, ravnatelj Zagreb. Lista, Zagreb.	E. K.	Ernest Kázmér, književnik, Beograd.
A. G.	Artur Gavazzi dr., sveuč. prof., Zagreb.	E. L.	Emil Laszowski, ravn. Drž. arhiva u m., Zagreb.
A. G-s.	Aleksandar Gahs dr., sveuč. prof., Zagreb.	E. M.	Ernest Mayerhofer dr., sveuč. prof., Zagreb.
A. H.	Andrija Hupbauer dr., sveuč. prof., Zagreb.	E. O.	Emil Orozović dr. fra, prof. bogoslovije, Sarajevo.
A. J.	Ante Jadrijević fra dr., prof. bogoslovije, Makarska.	E. S.	Eugen Sladović dr., prof. E. K. V. Š., Zagreb.
A. L.	Alfred Leitner dr., docent E. K. V. Š., Zagreb.	E. T.	Ervin Tičić dr., referent za promet kod Trg. komore, Zagreb.
A. M.	Antun Matasović, ravn. Trg. Akad., Čakovec.	F. B.	Fran Bučar dr., profesor u m., Zagreb.
A. M. S.	Antun Messner Sporšić dr., prof. u m., Zagreb.	F. B-ć.	Fran Bošnjaković dr. ing., sveuč. prof., Zagreb.
A. N.	Alija Nametak, profesor, Sarajevo.	F. D.	Franjo Durst dr., sveuč. prof., Zagreb.
A. Ob.	Ante Obuljen, asistent Geofiz. zavoda, Zagreb.	F. F.	Franjo Fancev dr., sveuč. prof., Zagreb.
A. P.	Aleksandar Primožić dr., insp. ministar. soc. politike u m., Zagreb.	F. G.	Franjo Gaži ing., trg. ataše, Moskva.
A. P-c.	August Pirjevec dr., bibliotekar Sveuč. knjiž., Ljubljana.	F. H.	Ferdo Hauptmann, Zagreb.
A. P-ć.	Andrija Petračić dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. I.	Franjo Ivaniček dr., profesor, Zagreb.
A. R.	Anthony Robinson, lektor engl. jezika na sveučilištu, Ljubljana.	F. J.	Franjo Jelašić dr., profesor u m., Zagreb.
A. S.	Aleksandar Sutlić dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. K.	Fran Kogoj dr., sveuč. prof., Zagreb.
A. Sch.	Artur Schneider dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. K-n.	Fran Kušan dr. sveuč. prof., Zagreb.
A. S-k.	Anton Slodnjak dr., profesor, Ljubljana.	F. Ko-ć.	Franjo Kordić ing., činovnik financ. drž. insp., Zagreb.
A. Š.	Ante Šercer dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. L.	Filip Lukas, prof. E. K. V. Š., Zagreb.
A. Š-k.	Ante Šimčik, književnik, Zagreb.	F. M.	Frane Mihaljević dr., primarni liječnik Bolnice za zarazne bolesti, Zagreb.
A. Š-r.	Andrija Štampar dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. M-ć.	Franjo Margetić, opservator Geofizičkog zavoda, Zagreb.
A. T.	Alois Tavčar dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. M-l.	France Mesesnel, konzervator umjet. spomenika i sveuč. docent, Ljubljana.
A. T. H.	Aleksandar Tinti-Halper-Sigetski dr., vlastelin, publicista, Zagreb.	F. M-n.	Fedor Moačanin, Zagreb.
A. V.	Antun Vrgoč dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. S.	Fran Smetanka, sveuč. prof., Zagreb.
A. Ž.	Andrija Živković dr., sveuč. prof., Zagreb.	F. Š.	Fran Šuklje dr., ravnatelj Geol. zavoda, Zagreb.
An. B-ć.	Antun Bonifačić dr., profesor, Zagreb.	F. Š-c.	Franjo Šanc dr. D. I., prof. filozofije, Zagreb.
Ar. P.	Armin Pavić, kontraadmiral u m., Zagreb.	F. T.	Fran Tučan dr., sveuč. prof., Zagreb.
A-r P-c.	Aleksandar Perc ing. tehn. savjetnik, Zagreb.	Fr. H.	Franjo Herman dr., sveuč. prof., Zagreb.
B. B.	Božidar Belia mr. ph., sanitetski major, Zagreb.	G. Cv.	Gabro Cvitanović dr. O., prof. bogoslovije, Makarska.
B. D.	Branko Dragišić dr., sveuč. docent, Zagreb.	G. F.	† Geoffrey Frodsham, sveuč. lektor, Zagreb.
B. D.	Branislav Đurđev, arhivar Zem. muzeja, Sarajevo.	G. K.	Georgij Konstantinov, književnik, Sofija.
B. E.	Berthold Eisner dr., sveuč. prof., Zagreb.	G. N.	Grga Novak dr., sveuč. prof., Zagreb.
B. H.	Branko Horvat dr., ravnatelj srednje poljoprivredne škole, Križevci.	G. O.	Georgije Ostrogorski, sveuč. prof., Beograd.
B. J.	Branko Jagar, profesor, Križevci.	G. Š.	Gustav Šamšalović dr., prof. Viš. pedagoške škole, Zagreb.
B. L.	Božidar Latković dr., sudski priprav., Daruvar.	G. V.	Geno Valdec, asistent E. K. V. Š., Zagreb
B. O.	Božidar Oklješa dr., sveuč. prof., Zagreb.	Gj. S.	Gjuro Szabo, ravnatelj Grad. muzeja, Zagreb.
B. P-ć.	Bare Poparić, profesor u m., Zagreb.	H. A.	Hrvoje Akačić dr., sudac, Zagreb.
B. S.	Bogoljub Strižić dr. D. I., prof. bogoslovije, Split.	H. B.	Hijacint Bošković dr., profesor teologije, Dubrovnik.
B. Š.	Božidar Širola dr., administrativni ravnatelj Akad. glazbe, Zagreb.	H. B-c.	Hifzi Bjeljevac, književnik, Beograd.
C. F.	Cvite Fisković dr., kustos arheol. muzeja, Split.	H. F.	Hinko Fuxa, knjižničar E. K. V. Š., Zagreb.
D. B-ć.	Dragutin Barković ing., dr. phil., mr. ph. i honorarni nastavnik sveuč., Zagreb.	H. G.	Hinko Gottlieb dr., odvjetnik, Zagreb.
D. C.	Drago Cvetko, prof. konzervatorija, Ljubljana.	H. I.	Hrvoje Ivezović dr. ing., viši pristav Hig. zavoda, Zagreb.
D. G.	Dušan Grabijan ing. arh., profesor Srednje teh. škole, Sarajevo.	H. K.	Hamdija Kreševljaković, profesor, Sarajevo.
D. I.	Drago Ivanišević dr., prof. dramaturg Hrv. narodnog kazališta, Zagreb.	H. Š.	Hazim Šabanović, aps. Šerijat. akad., Sarajevo.
D. K.	David Karlović dr., prof. E. K. V. Š., Zagreb.	I. A.	Dr. Ivan Andres, ministar trgovine i industrije, Beograd.
D. K-d.	Dragutin Kniewald dr., sveuč. prof., Zagreb.	I. B.	Ivo Babić dr., sveuč. prof., Zagreb.
D. M.	Davor Mikačić dr., privatni docent, Zagreb.	I. B-h.	Ivan Bach dr., kustos Muzeja za umjet. i obrt. Zagreb.
D. M-ć.	Dominik Mandić dr. fra, generalni definitor, Rim.	I. B-r-ć.	Ivo Buratović dr., trg. zastupnik, Zagreb.
D. N.	Dragutin Nežić dr., duhovnik Zavoda sv. Jeronima, Rim.	I. Bt.	Ivan Botteri dr., sveuč. prof., Zagreb.
D. P.	Dragoslav Pavlović dr., sveuč. prof., Beograd.	I. E.	Ivan Esih dr., profesor i književnik, Zagreb.
D. P-ć.	Dušan Pejnović dr., sveuč. prof., Zagreb.	I. H.	Ivo Horvat dr., sveuč. prof., Zagreb.
D. Št.	Dinko Štambak, novinar, Zagreb.	I. H-t.	Ivo Horvat ing., sveuč. asistent, Zagreb.
		I. I.	Ivo Ivančević dr., sveuč. profesor, Zagreb
		I. K.	Ivo Krbek dr., sveuč. prof., Zagreb.

I. P.	Ivo Pevalek dr., sveuč. prof., Zagreb.
I. P. B.	Ivan Petar Bock D. I., prof. bogoslovije u m., Zagreb.
I. P.-o.	Ivo Politeo dr., odvjetnik, Zagreb.
I. R.	Ivan Rogić dr., prof. bogoslovije, Đakovo.
I. R.-ć.	Ivan Rubić dr., profesor, Split.
I. R.-g.	Ivan Rittig, sveuč. prof., Zagreb.
I. R.-o.	Ivan Rendeo, ravn. I. klas. gimn., Zagreb.
I. S.	Ivo Stjepčević, kanonik i dekan, Kotor.
I. S.-r.	Ivan Slokar dr., gl. ravn. Zdr. Gosp. Banke, Ljubljana.
I. Š.	Ivan Šmaljcelj dr., sveuč. asistent, Zagreb.
J. A.	Juraj Andrassy dr., sveuč. prof., Zagreb.
J. B.	Josip Badalić dr., ravnatelj drame Nar. Kaz., Zagreb.
J. B.-ć.	Julije Benešić dr., profesor, Zagreb.
J. B.-d.	Julije Budisavljević dr., sveuč. prof., Zagreb.
J. B.-k.	Juraj Bocak dr. ml., sveuč. asistent, Zagreb.
J. B.-r.	Josip Butorac dr., prof. E. K. V. Š., Zagreb.
J. C.	Jozef Cincik dr., umjetnički referent Matrice Slovačke, Bratislava.
J. D.	Josip Demarin, prof. učit. škole, Zagreb.
J. D.-e.	Jean Dayre, direktor Franc. instituta, Zagreb.
J. G.	Jože Glonar dr., knjižničar sveuč. knjižnice, Ljubljana.
J. G.-c.	Julije Grabovac, profesor, Dubrovnik.
J. G.-g.	Josip Goldberg dr., opservator Geofiz. zavoda, Zagreb.
J. H.	Josip Hribar ing., čin. Tvornice vagona, Slav. Brod.
J. K.	Jakov Keimel, tipograf i urednik Graf. revije, Zagreb.
J. K.-j.	Janko Kalaj dr., profesor, Zagreb.
J. L.	Josip Lončar dr., sveuč. prof., Zagreb.
J. L.-h.	Josip Lach dr., biskup, Zagreb.
J. M.	Josip Marić dr., sveuč. prof., kanonik, Zagreb.
J. M.-ć.	Josip Mokrović, činov. Geofiz. zavoda, Zagreb.
J. M.-ić.	Josip Milković, činovnik Merkura, Zagreb.
J. N.	Josip Nagy dr., prof. E. K. V. Š., Zagreb.
J. O.	Janko Oberški dr., sveuč. prof., Zagreb.
J. R.	Jože Rus dr., bibliotekar, Ljubljana.
J. P.-c.	Janko Polec dr., sveuč. prof., Ljubljana.
J. P.-k.	Josip Poljak dr., ravnatelj Geol. muzeja, Zagreb.
J. S.	Jaroslav Sakař, sveuč. prof., Zagreb.
J. Š.-k.	Jaroslav Šidak dr., profesor, Zagreb.
J. T.	Jovan Tošković dr., profesor, Beograd.
J. T.-a.	Josip Torbarina dr., sveuč. lektor, Zagreb.
J. V.	Josip Vrbanek D. I., prof. bogoslovije, Sarajevo.
J. Z.	Juraj Zagoda, gradski ing., Zagreb.
K. B.	Krunoslav Babić dr., sveuč. prof., Zagreb.
K. B.-ć.	Karlo Balić dr., prof. filozofije na Antonianumu, Rim.
K. B.-k.	Kamil Bošnjak, bankovni ravnatelj, Zagreb.
K. Č.	Konstantin Čulen, književnik i kult. historičar, Bratislava.
K. D.	Kamilo Dočkal dr., kanonik, Zagreb.
K. G.	Karlo Grimm dr., provincijal D. I., Zagreb.
K. K.	Kosta Kerofilas dr., književnik, Atena.
K. K.-ć	Kruno Krstić dr., profesor, Zagreb.
K. K.-i.	Karlo Kempni prof., opservator Geofiz. zavoda, Zagreb.
K. M.	Kosta Manojlović, profesor, Beograd.
L. B.	Leonard Bajić O., prof. bogoslovije, Makarska.
L. B.-ć.	Lovro Bosnić dr., sveuč. prof., Zagreb.
L. Č.	Leonardo Čuturić franjevac, Fojnica.
L. G.	Lavoslav Glesinger dr., liječnik, Zagreb.
L. R.	Leo Rotter dr., odvjetnik, Zagreb.
L. Š.	Lavoslav Šik dr., odvjetnik, Zagreb.
L. T.	Lujo Thaller dr., primarni liječnik Bolnice ss. milosrdnica, Zagreb.
Lj. A.	Ljudevit Andrassy dr., sveuč. prof., Zagreb.
Lj. B.	Ljubo Babić, prof. Akad. lik. umjetn., Zagreb.
Lj. B.-ć.	Ljudevit Barić dr., kustos Miner. petrogr. muzeja, Zagreb.
Lj. H.	Ljudmil Hauptmann dr., sveuč. prof., Zagreb.
Lj. J.	Ljudevit Jurak dr., sveuč. prof., Zagreb.
Lj. J.-e.	Ljudevit Jonke, profesor, Zagreb.
Lj. K.	Ljubo Karaman dr., konzervator starina, Split.
Lj. M.	Ljubomir Maraković dr., profesor, Zagreb.
Lj. P.	Ljubomir Peterčić ing., sveuč. prof., Zagreb.
M. A.	Milan Anić dr., sveuč. docent, Zagreb.
M. Ab-ć	Mihovil Abramić dr., ravn. Arheol. muzeja, Split.
M. B.	Milostislav Bartulica. čin. ispostave Ban. Vlasti, Split.
M. B-a.	Miho Barada dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. B-ć	Marijan Banić dr., šef odsjeka Ispostave banske vlasti, Split.
M. B-r.	Mirko Breyer, kult. historik i ravnatelj »Obnove«, Zagreb.
M. D.	Mate Demarin, profesor, Zagreb.
M. D-c.	Milislav Demerec dr., vicedirektor na Carnegie Institution, Coldspring Harbor.
M. D-ić.	Mladen Deželić dr., sveuč. docent, Zagreb.
M. F.	Mirko Deanović dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. F-ch.	Miroslav Freiberger, rabin, Žagreb.
M. F-n.	Mate Ferrich dr., sveuč. asistent, Zagreb.
M. G.	Milan Forjan ing., promet. referent Banske Vlasti, Zagreb.
M. G-i.	Mihovil Gračanin dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. H.	Milovan Gavazzi dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. Hj.	Mehmed Handžić, bibliotekar Gazi Husrefbegove džamije, Sarajevo.
M. H-t.	Muhamed Hadžijahić, Sarajevo.
M. I.	Marijan Horvat dr., sveuč. profesor, Zagreb.
M. J.	Milan Ivšić dr., prof. E. K. V. Š., Zagreb.
M. J. D.	Milivoj Jurić ing., čin. Domaće tvornice predenja i tkanja, Duga Resa.
M. K.	Mihajlo J. Dinić dr., sveuč. prof., Beograd.
M. K-f.	Marin Katalinić dr., honorarni sveuč. nastavnik, Zagreb.
M. K-o.	Milan Krištof ing., prof. Polj.-šum. fakulteta, Zemun.
M. K-s.	Milan Kovačević prof., opservator Geofiz. zavoda, Zagreb.
M. L.	Milko Kos dr., sveuč. prof., Ljubljana.
M. L-ć.	Moric Levi dr., profesor, Zagreb.
M. M.	Mihajlo Lanović dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. M-ć.	Marko Mohaček dr., ravnatelj Poljoprivredne ogledne i kontrolne stанице, Zagreb.
M. N.	Mijo Mirković dr., prof. E. K. V. Š., Beograd.
M. O.	Marija Neorčić, profesor, Zagreb.
M. P.	Marko Orešković, knjižnič. vježbenik Sveuč. knjižnice, Zagreb.
M. P-a.	Mihailo Petrović dr., sveuč. asistent, Beograd.
M. P-k.	Milan Pallua dr., sudac Trg. suda, Zagreb.
M. Pl.	Milivoj Petrik ing., tehn. nadzornik Banske Vlasti i honorarni sveuč. nastavnik, Zagreb.
M. P-s.	Mladen Pliverić dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. R.	Marijan Petras dr., profesor, Zagreb.
M. S.	Matko Rojnić, knjižničar Sveuč. knjižnice, Zagreb.
M. Š.	Marijan Stojković dr., profesor, Zagreb.
M. T.	Milan Šenoa dr., sveuč. prof., Zagreb.
M. T-ć.	Mate Tentor dr., ravn. Sveuč. knjižnice, Zagreb.
M. T-r.	Marijan Tkalić dr., profesor, Zagreb.
M. U.	Miroslav Tajač dr., kustos Miner. petrogr. muzeja, Zagreb.
M. V.	Mate Ujević dr., profesor i gl. urednik H. E., Zagreb.
M. V-ć.	Miroslav Vanino dr., D. I., prof. bogoslovije, Sarajevo.
M. Ž.	Milan Vukelić ing., čin. I. G. Farben Industrie Juganil, Zagreb.
N. B.	Mladen Žerdik ing., kemičar tvornice tekstila H. Pollacka, Zagreb.
N. C.	Nikola Bošković, bankovni činovnik, Zagreb.
N. Č.	Nora Czekelius ing., pomoći perovoda Trgovačke komore, Zagreb.
N. F.	Niktopolin Černozubov dr., liječnik, Zagreb.
N. F-i.	Nikolaj Fedorov, publicist, Zagreb.
N. F-k.	Niksa Fulgoši, Zagreb.
N. N.	Nikola Fink dr., kustos Zool. muzeja, Zagreb.
N. P.	Nikola Neidhardt dr., sveuč. profesor, Zagreb.
N. S.	Nikola Peršić dr., docent E. K. V. Š., Zagreb.
N. Š.	Nikola Stanev, sveuč. prof., Sofija.
	Nikola Šerman, sveuč. docent, Zagreb.

N. Ž.	Nikola Žic, prof. učit. škole, Zagreb.	St. H.	Stanko Hondl dr., sveuč. prof., Zagreb.
O. F.	Oto Frangeš dr., sveuč. prof., ministar u m., Zagreb.	St. P.	Stanko Petrov dr. fra, Zagreb.
O. G.	Oton Gorski, profesor, Zagreb.	St. R.	Stjepan Rapić dr., sveuč. asistent, Zagreb.
O. K.	Oto Köster dr., sveuč. prof., Zagreb.	St. Z.	Stjepan Zimmermann dr., sveuč. prof., Zagreb.
O. O.	Oton Oppitz dr., sveuč. docent, Zagreb.	Š. B.	Štefanija Bernas, uprav. škole, Mrzlo Polje Žumberačko.
P. D.	Pavle Dragičević O., prof. bogoslovije, Mostar.	Š. S.	Šaćir Sikirić dr., prof. Šerijat. akad., Sarajevo.
P. G.	Petar Grgec, profesor, Zagreb.	T. B.	Truman Baker, nastavnik Eng. čitaonice, Zagreb.
P. I.	Pero Ivanišić dr., prof. bogoslovije, Đakovo.	T. H.	Teofil Harapin dr., fra, sveuč. prof., Zagreb.
P. M.	Paolo Mix dr., sveuč. lektor, Zagreb.	T. M.	Tijas Mortidić, aps. fil., Zagreb.
P. M-o.	Petar Moscatello, profesor, Zagreb.	T. V.	Teodor Varićak, sveuč. asistent, Zagreb.
P. P.	Petar Pekić, književnik, Subotica.	U.	Središnje uredništvo Hrv. Enciklopedije.
P. P-ć.	Pio Pavlinić dr., činovnik Banske Vlasti, Zagreb.	U. T.	Uroš Tešanović, brigadni general, komandant divizije, Kragujevac.
P. R.	Pavao Rastovčan dr., sveuč. prof., Zagreb.	U. T-a.	Urban Talija O., prof. bogoslovije, Dubrovnik.
P. S.	Petar Skok dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. A. B.	Vili A. Bačić dr., kapetan bojnog broda, Dubrovnik.
P. T.	Pavao Tijan, profesor, Zagreb.	V. B.	Vladimir Bazala dr., klinički asistent, Zagreb.
P. V-ć.	Pavle Vujević dr., sveuč. prof., Beograd.	V. B-ć.	Vid Balenović, profesor, Zagreb.
R. B.	Rudolf Buchwald dr., priv. činovnik, Zagreb.	V. B-r.	Vladimir Bayer dr., sud. pripravnik, Zagreb.
R. B-s.	Ramiro Bujas dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. C.	Vilko Crlenjak ing., profesor Srednje tehničke škole, Zagreb.
R. C.	Rudolf Cesarec dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. D.	Vjekoslav Duančić dr., sveuč. asistent, Zagreb.
R. G.	Radoslav Gruić dr., sveuč. prof., Beograd.	V. F.	Vladimir Franolić dr., sveuč. prof. i odjelni predstojnik Ban. Vlasti, Zagreb.
R. G-r.	Radoslav Ganslmayer dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. F-ć.	Vladimir Filipović dr., sveuč. docent, Zagreb.
R. H.	Rikard Hauptfelder dr., sveuč. docent, Zagreb.	V. F-ić.	Vinko Foretić dr., profesor, Dubrovnik.
R. H-t.	Rudolf Horvat dr., profesor u m., Zagreb.	V. H.	Viktor Hoffiller dr., sveuč. prof., Zagreb.
R. L.	Radoslav Lorković ing., teh. ravnatelj Tvornice laka Moster d. d., Zagreb.	V. H-t.	Viktor Horvat ing., Zagreb.
R. L-ć.	Radoslav Lopašić dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. J-i.	Viktor Joaneli ing., teh. savjetnik Banske Vlasti, Zagreb.
R. M.	Rastislav Marić dr., sveuč. docent, Beograd.	V. K-ć.	Vatroslav Krčelić, učitelj plesa, Zagreb.
R. M-r.	Rudolf Maixner dr., urednik Obzora, Zagreb.	V. K-h.	Vilim Keilbach dr., sveuč. docent, Zagreb.
R. P.	Rikard Podhorsky ing., sveuč. asistent, Zagreb.	V. K-k.	Vera Košak, dipl. filozof. i činov. prosvj. odjela Banske Vlasti, Zagreb.
R. P-ć.	Robert Peićić dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. K-n.	Vojislav Krajanov ing., teh. upravitelj tvornice Arko, Zagreb.
R. S.	Rudolf Schütz dr., urednik Hrv. Glasa, Zagreb.	V. P.	Vlado Petz dr., prof. Više ped. škole, Zagreb.
R. V.	Roko Vuković dr., profesor, Beograd.	V. P-ć.	Vladimir Petković, sveuč. prof., Beograd.
S. A.	Stjepan Antoljak, sveuč. docent, Zagreb.	V. P-g.	Vlado Prelog dr. ing., sveuč. docent, Zagreb.
S. B.	Slavko Batušić dr., tajnik Hrv. nar. kazališta, Zagreb.	V. R.	† Vladimir Rozov, sveuč. lektor, Zagreb.
S. B-v.	Stojan Brašovanov, prof. Muz. akad., Sofija.	V. S.	Vladimir Serdar dr., referent za statistiku kod Gospodarske Sloge, Zagreb.
S. Č.	Sigismund Čajkovac dr., prof. Više pedagoške škole u m., Zagreb.	V. Š.	Vjekoslav Štefanić, profesor, Zagreb.
S. F.	Stjepan Filipović dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. V.	Vladimir Vrkljan dr., sveuč. prof., Zagreb.
S. F-k.	Stanko Frank dr., sveuč. prof., Zagreb.	V. V-c.	Vuk Vrhovac dr., liječnik Škole nar. zdravlja, Zagreb.
S. G.	Stjepan Gunjača dr., ravnatelj Muzeja hrv. starina, Knin.	V. V-ć.	Vinko Vuletić dr., sveuč. prof., Zagreb.
S. G-ć.	Stanko Gašparović, dipl. filozof i književnik, Zagreb.	V. V-k.	Vladimir Varićak dr., sveuč. prof., Zagreb.
S. H-ć.	Stjepan Horvatić dr., sveuč. prof., Ljubljana.	V. V-r.	Vuk Vernić dr., sveuč. docent, Zagreb.
S. Hr-ć.	Stjepan Hrčić, prokurista I. Hrv. štredionice u m., Zagreb.	V. Ž.	Viktor Živić, tajnik Muzeja hrv. starina, Knin.
S. I.	Stjepan Ivšić dr., rektor sveuč., Zagreb.	V. Ž-c.	Vinko Žganec dr., odvjetnik, Sombor.
S. Lj.	Salih Ljubunčić, prof. učit. škole, Zagreb.	Vi. P.	Vladimir Pavešić ing., zrakoplovni poručnik, Zagreb.
S. M.	Stanko Miholić dr., ravnatelj instituta za gorivo, rude i metalurgiju Ban. Hrv. i urednik Arhiva za kemiju i tehnologiju, Zagreb.	Z. A.	Zdravko Arnold dr. ing., sveuč. docent, Zagreb.
S. M. Š.	Savić Marković Štemdimlija, književnik, Zagreb.	Z. D.	Zvonimir Dorogyh, profesor, Zagreb.
S. O.	Stanko Ožanić, poljoprivredni savjetnik, Split.	Z. D-i.	Zvonimir Dugački dr., sveuč. docent, Zagreb.
S. P-ć.	Stjepan Pavičić, ravnatelj II. klas. gimnazije, Zagreb.	Z. G.	Zlatko Gašparović dr., čin. Nar. banke, Zagreb.
S. P-i.	Stevan Pataki dr., prof. Više pedagoške škole, Zagreb.	Z. G-ć.	Zlatko Grgošević, prof. Akademije glazbe, Zagreb.
S. R.	Stjepan Ratković dr., rektor Više pedagoške škole, Zagreb.	Z. H.	Zlatko Herkov dr., gradski senator, Zagreb.
S. R-o.	Samuel Romano dr., profesor, Zagreb.	Z. M.	Zvonimir Marković dr., prof. teologije, Đakovo.
S. S.	Sergije Saltykow dr., sveuč. prof., Zagreb.	Z. S. M.	Zora Simić-Milovanović, bivši kustos Muzeja kneza Pavla i historik srpske umjetnosti, Beograd.
S. S-i.	Stanislav Stražnicki, v. d. ravn. opere, Zagreb.	Z. T.	Zlatko Tanodi, činov. Drž. arhiva, Zagreb.
S. S. N.	Stjepan Szavits Nossan ing., sveuč. asistent, Zagreb.	Z. V.	Zdenko Vinski dr., Zagreb.
S. Š.	Stjepan Škreblin dr., profesor, Zagreb.	Ž. M.	Željko Marković dr., sveuč. prof., Zagreb.
S. Š-b.	Stjepan Škreb dr., sveuč. prof., Zagreb.		
S. T.	Stjepan Tropsch dr., sveuč. prof., Zagreb.		
S. U.	Stjepan Urban dr., sveuč. asistent, Zagreb.		
Sl. P.	Slavko Palmović dr., predstojnik Pasteurovog odjела Hig. Zav., Zagreb.		
Sl. P-ć.	Slavko Pavičić dr., publicist, Zagreb.		
St. B.	Stjepan Bakšić dr., sveuč. prof., kanonik, Zagreb.		

KRATICE

AU =	Austro-ugarska monarhija
B =	Binoza
CIA =	Corpus Inscriptionum Atticarum
CIG =	Corpus Inscriptionum Graecarum
CIL =	Corpus Inscriptionum Latinarum
Čekz =	Čekovni zakon od 1928
Čz =	Zakon o činovnicima od 1931
DHK =	Društvo hrvatskih književnika
Grpp =	Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 1929
I (i) =	Istok (istočni)
Ip =	Zakon o izvršenju i obezbjeđenju od 1930
It. Ant. =	Itinerarium Antonini
J (j) =	Jug (južni)
JA =	Jugoslavenska Akademija
JI (ji) =	Jugoistok (jugoistočni)
J. K. =	Jugoslovenska Knjigarna, Ljubljana
Kp =	Zakonik o sudskom krivičnom postupku od 1929
Kz =	Kazneni (krivični) zakonik od 1929
LMS =	Letopis Matice Srpske
MH =	Matica Hrvatska
MHKD =	Matica hrvatskih kazališnih dobrovoljaca
MS =	Matica slovenska
Mz =	Mjenični zakon od 1928
NN =	Narodne Novine, Zagreb
N. P. =	Narodna Prosvjeta, Zagreb, ili Narodna Prosveta, Beograd
N. Z. =	Nova založba, Ljubljana
Ogz =	Opći građanski zakonik od 1811 (u Hrvatskoj od 1852)
S (s) =	Sjever (sjeverni)
SKA =	Srpska Kraljevska Akademija
SKZ =	Srpska književna zadruga
SLN =	Službene Novine, Beograd
Stz =	Stecajni zakon od 1929
Tab. Peut. =	Tabula Peutingeriana
Tz =	Trgovački zakon
USA =	Sjedinjene američke države
Vp =	Zakon o sudskom vanparničkom postupku
Z (z) =	Zapad (zapadni)
ZB =	Zabavna biblioteka, Zagreb
ZNŽO =	Zbornik za narodni život i običaje
Zozk =	Zakon o unutrašnjem uređenju, osnivanju i ispravljanju zemljišnih knjiga od 1930
Zpr =	Zakon o prinudnom poravnjanju van stečaja od 1929
Zus =	Zakon o uređenju redovnih sudova od 1929
Zzk =	Zakon o zemljišnim knjigama od 1930

(Najobičnije kratice i takve kratice, koje se mogu razabrati po smislu, ne donosimo u ovom popisu).